

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

ÉRDEKES FELVETÉSEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utca 16. szám.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Az összeesküvők.

Kassa, július 15.

Most még nem tudni, hogy azért pattant-e ki a nagy osztrák-horvát összeesküvés híre, mert nyár van, vagy pedig Frank doktor és Lueger doktor valóban összeállottak-e Magyarország szétदारabolására, Nagy-Horvátország megalkotására. A jelek azt mutatják, hogy az utóbbi föltevés az igaz. A horvátok úgy viselkednek, mintha lázasan, türelmetlenül siettetni akarnák ezt a célt. De a teljes bizonyosságot mi nem fogjuk megtudni sohasem, mert ehhez erélyes vizsgálat volna szükséges, a magyar kormánytól pedig erélyes eljárás nem várható azok ellen, akik a magyar állam egysége ellen törnek.

Mindenütt másutt kánikulai romantikaképpen hatna, hogy ha ilyen terv kipattanna a nyilvánosság előtt. Nekünk azonban még arra sincs okunk, hogy valami különösebb mértékben megütközzünk rajta. Mint a hogy az északi embert nem lepi meg a vérvörös nap, a mely egy félesztendeig sétál körül a horizonton, ránk, magyarokra is a megszokott, mindennapi jelenségek közönyével hat az a tudat, hogy horizontunkon gonosz, vérbeborult arcával settenkedik a „Nagy-Ausztria“ mániája. Kitünő szövetséges társunk, testvérünk, birodalmi kiegészítő részünk, Ausztria évszázadok óta horribilis pénzt és energiát s mindenféle gonosztevő praktikát áldoz arra a nemes célra, hogy bennünket horvát, szerb, oláh és tót bérencekkel meggyilkoltasson.

Ez rávall ennek a torz, minden államalakulási teóriát arculverő Ausztriának ősi taktikájára. Ez az állam, amely egymást gyűlölő nemzeti töredékekből sűrűsödött össze állammá, nem egy egységes állami cél elérésére, hanem egyetlenegy család hatalmának emelésére; ez az állam, amely folytonos vesztett csaták után szerencsés és gondosan mérlegelt házasságokkal tartotta fenn életét: ez az undok állam körülövezett bennünket, mint a boa-konstriktor, de megemészteni nem bír petyhüdt szerveivel. Belénk oltja hát a rothadás csiráit, azt akarja, hogy magunktól hulljunk szét. Ami saját nemzetiségeinkkel akar megrágnibennünket — a magagyomra számára.

Hogy nemzetiségeink mindenkor beugrottak Ausztria izgatásának, ez csak az ő politikai rövidlátásuk bizo-

nyítéka. És hogy Ausztria a magyar állam széthullásától a saját hatalmának növekedését várja, ez már nem is ostobaság, hanem egyszerűen közvetlen következménye annak a perverzitásnak, amely Ausztriában az államalkotó elvet helyettesíti.

De a magyar államnak nem lehet az a hivatása, hogy Ausztriát a magasabb politika megértésére kitanítsa és a nemzetiségeket a belátásosabb gondolkodásra nevelje. Ez meddő fáradság is volna ott, ahol egyrészt egy dinasztia privát hatalmi vágya, másrészt pedig nemes nemzeti ségek megrögzött mániája a cselekvések egyetlen motivuma.

De a magyar államnak igenis kötelessége, hogy kiderítse ennek a horvát összeesküvésnek minden részletét és ha igaznak bizonyul, sujtson le olyan erélylyel, mint ahogy azt az életére török megérdemlik.

Pongrácz megyefőnök brigádja.

Döntött a közigazgatási bíróság!

Nem kapnak végkielégítést.

Az alkotmányos aera beköszöntése után Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a Pongrácz megyefőnök által erőszakkal állásuktól megfosztott megyei tisztviselőket törvényes állásaikba visszahelyezte. Ezzel Pongrácz 22 főből álló pribék-brigádja kénytelen volt csufosan megfutamodni. De a 22 Pongráczfiu nem akart üres kézzel távozni. Végkielégítést kért a megyétől. Persze a törvényhatósági bizottság kereken elutasította a vakmerőket, mire felebbeztek, apró csoportokra oszolva a közigazgatási bírósághoz. Most érkezett le a felebbezésre a közigazgatási bíróság ítélete, mely elutasítja a brigádot s jóváhagyja a vármegyei határozatot — az ellenállás utolsó akkordja — a következően hangzik:

Ő felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság.

Abauj-Torna vármegyében a volt főispán által végleges helyettesítés útján alkalmazott tisztviselők illetmény igénye ügyében Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottságának 1906. évi június hó 28-án hozott határozat ellen *dr. Mészáros Albert*, *Pollák János*, *Puky Bertalan*, *dr. Fekete Endre*, *dr. Fonagy Ödön* által külön-külön, továbbá *Schmiedl Dezső*, *Wilhelm Frigyes*, *Gyulassy Gyula*, *ecsedí Csapó Sándor*, *Kiss Ferenc János*, *Szabó Elemér* és *dr. Kopf Mihály* által együttesen, — és ismét *Albrich Frigyes*, *Bantalosy Gyula*, *dr. Nagy Rezső*, *Baráczy Béla* és *dr. Fenyvesi Adolf* által külön-külön, — *Szabó Gyula* és *Zaviszts Milorád* által együttesen, — végül *Hrabóczy Béla*, *dr. Fitzesséry Emil* és *Bartsik József* által külön-külön beadott panaszokat 1902

június hó 18-ik napján tartott nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. t.-c. 45. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt:

„A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszokat annyiban, amennyiben egyes panaszlók a végleges helyettesítés útján nyert alkalmazásba való visszahelyeztetésüket kérik, továbbá *Pollák János* panaszát a tényleges alkalmazása idején illetményéből állítólag visszatartott 84 K-ra vonatkozó részét, végül *Bánfalvy Gyula* panaszát a m. kir. államkincstár marasztalására irányuló kérelme tekintetében visszautasítja.

Amennyiben a panaszok arra irányulnak, hogy a panaszlók a tényleges szolgálattal járó illetmények a törvényhatósággal szemben megítéltesenek: a bíróság a panaszoknak helyt nem ad.

Végül amennyiben a tényleges alkalmazással járó illetmények iránt való igényérvényesítése, mint amannál kevesebb, a jelen esetben foglaltatik: a bíróság megállapítja, hogy ama panaszlók, akik beszámítható 6 hónapi szolgálati időt Abauj-Torna vármegyében be nem töltöttek, végellátáshoz való igényük nincs; a 6 hónapot netán betöltő abauj-tornavármegyei beszámítható szolgálati idővel bíró panaszlók végellátáshoz való igényük kérdését azonban a bíróság ezuttal nem érinti s ennek esetleg kívánt érvényesítése végett az illető panaszlók a törvényhatósági bizottsághoz utasítja.

Indokok:

Abauj-Torna vármegye volt főispánja, a miniszteriumtól az 1886. évi XXI. t.-c. 64. §-ában meghatározott felhatalmazást nyerve, a panaszlók végleges helyettesítés útján alkalmazta abauj-tornavármegyei tisztviselői állásokra.

Midőn pedig a jelenlegi belügyminiszter akkép intézkedett, hogy a volt főispán által elmozdított vármegyei tisztviselők állásaikat foglalják el: a panaszlók a helyettesítés útján nyert alkalmazásukból eltávolítottak s a törvényhatósági bizottság a most megtámadott határozatában megtagadta a panaszlók a most idézett törvény 17. §-a alapján pedig a bíróság a tényleges alkalmazás felett való döntést hatáskörébe azért nem vonhatja, mert ha a tényleges alkalmazás felett való döntést hatáskörébe azért nem vonhatja, mert ha a tényleges alkalmazás megszüntetése esetleg törvényellenesen történt, akkor a bíróság az illetményhez való igényt a tényleges alkalmazástól függetlenül megítéli.

Egyes panaszlók panaszirataikban azt is kérik, hogy az alkalmazásba visszahelyeztessenek.

A tényleges alkalmazás kérdését azonban sem az 1896. évi XXVI. t.-c., sem egyéb törvényes rendelkezés a bíróság hatáskörébe nem utalja; az illetményigénynyel kapcsolatosan a most idézett törvény 17. §-a alapján pedig a bíróság a tényleges alkalmazás felett való döntést hatáskörébe azért nem vonhatja, mert ha a tényleges alkalmazás megszüntetése esetleg törvényellenesen történt, akkor a bíróság az illetményhez való igényt a tényleges alkalmazástól függetlenül megítéli.

Ezekből következik, hogy a panaszokat amennyiben azokban az állásba való visszahelyezés, — tehát a tényleges alkalmazás iránt való kérelem is befooglaltatik, a bíróság hatáskörébe nem tartozó e kérelem tekintetében vissza kellett utasítani.

Pollák János panaszának azt a részét, amelyben a tényleges alkalmaztatása idejére illetményéből állítólag visszatartott

84 kor. megítélését kéri, azért kellett visszautasítani, mert a most megtámadott törvényhatósági bizottsági határozat e 84 kor. felől nem intézkedik; más határozatot pedig mely ellen a panasz irányulna, a panasz meg nem jelöl.

Bánfalvy Gyula panaszát pedig a magy. kir. államkincstár marasztalására irányuló részében azért kellett visszautasítani, mert a megtámadott határozat kizárólag a törvényhatóság ellen való igény kérdésére vonatkozik; következképpen a panasz tárgya nem lehet az államkincstár ellen való igény kérdése.

A törvényhatóság ellen az illetmények iránt az alkalmazás megszűnte után való időre támasztott panaszbeli igényeket illetően, a jelen ügyvel teljesen hasonló többi esetben, midőn a véglegesen helyettesítetteknek tisztviselői alkalmazása a belügyminiszternek a volt főispán által elmozdított tisztviselők visszahelyezése iránt tett intézkedése következtében szűnt meg a bíróság állandóan arra az álláspontra helyezkedni, hogy a jelenlegi kormánynak ez az intézkedése jogszerűség tekintetéből nem kifogásolható. Ezért az ilyen véglegesen helyettesített tisztviselőknek az alkalmazásuk megszűnte után nincs igényük a tényleges alkalmazással járó illetményekhez, hanem közülök azoknak, akiket a volt főispán sorosan az 1886. évi XXI. t. c. 64. és 65. §-ában megszabott korlátok között és a nyert felhatalmazás keretében alkalmazott, csakis ahhoz a végellátáshoz lehet igényük, a melyet az illető vármegye nyugdíj szabályrendelete arra az esetre biztosít, ha az alkalmazottól függetlenül abból az okból szűnik meg, mert az állás a melyekre alkalmazva volt, törvény szerűen megszüntetett.

Ugyanezt az álláspontot foglalván el a bíróság a jelen ügyben is, ehhez képest a panaszlónak a tényleges alkalmazással járó illetményekhez való igény megítélését célzó panaszbeli kérelmeknek helyt adni nem lehet.

A végellátáshoz való igény pedig ez álláspont szerint egyfelől attól függ, hogy a volt főispán a tisztviselők elmozdítása és a végleges helyettesítés tekintetében sorosan akkép járt-e el, hogy tett intézkedéseit az idézett törvény és a nyert felhatalmazás fedezi; másfelől pedig függ az illető vármegye nyugdíj szabályrendeletének rendelkezésétől.

Abauj-Torna vármegye nyugdíj szabályrendeletének 8. 18. és 26. §-ai rendelkezése szerint végellátásra és pedig a nyugdíjra való igényhez legalább is 10 évi, a végkilegítésre való igényhez pedig legalább is 6 hónapi Abauj-Torna vármegyében töltött beszámítható szolgálati idő szükséges.

Minthogy pedig a jelenlegi panaszlók ezuttal csakis a végleges helyettesítés útján nyert alkalmazásukra támaszkodva, nem bizonyították azt, hogy Abauj-Torna vármegyei összes szolgálati idejük mennyi? — a felterjesztett iratokból pedig a panaszlók legnagyobb részére ugylátszik, hogy Abauj-Torna vármegyében 6 hónapi szolgálati időt nem töltöttek; ez esetben pedig — még ha a végleges helyettesítés útján történt alkalmazásuk a törvénnyel és az említett felhatalmazással teljesen tedezve volna is — a nyugdíjszabályrendelet rendelkezéseire képest, végellátáshoz igényük nincs: a netán hosszabb Abauj-Torna vármegyei szolgálattal bíró panaszlók végellátási igényének a törvényhatóság előtt való érvényesíthetőségének érintetlen hagyásával a bíróság ezuttal mellőzte az egyes panaszlókra nézve annak vizsgálatát, hogy a végleges helyettesítés a törvénnyel és felhatalmazással teljesen tedezve történt-e? és a nyugdíjszabályrendelet idézett szakaszai alapján állapította

meg, hogy a panaszlónak, akik beszámítható 6 hónapi szolgálati időt Abauj-Torna vármegyében nem töltöttek, végellátási igényük nincs.

Wlasics, elnök.

Ki lesz a törvényszék elnöke?

Öszre várható a kinevezés.

Hedry Lőrinc kuriai bíró.

A kassai kir. törvényszék elnöki állása ezidő szerint tudvalevően üresedésben van. Sziráky Barna törvényszéki elnök, aki mint a kuriához tanácsjegyzőnek beosztott törvényszéki bíró került, a kassai igazságügyi palota elnöki székébe a budapesti ítélőtábla bírója lett. Az utód kérdésében már eddig is többféle kombináció merült fel s ezek között a legvalószínűbbnek látszott, hogy a kassai kir. törvényszék elnöke Hedry Lőrinc dr. kassai kir. ítélőtáblai bíró lesz.

Értesülésünk szerint Hedry kinevezése ösznél előbb nem várható. Hedry Lőrinc ugyanis, a kassai törvényszék élére, már kuriai bírói címmel és jelleggel felruházottan fog kinevezettni. A kuriai bíró, törvényszéki elnökök száma azonban meghatározott s ez idő szerint a legfőbb bírói méltósággal egybekötött elnöki állások mind betöltve. Az öszre azonban 2—3 öreg kuriai bíró nyugalomba vonul s ezek egyikének méltóságába lép Hedry Lőrinc.

A törvényszéki elnöki állásnak ilyen megoldása bizonynyal a társadalom széles rétegében öszinte örömet és meglegedést keltene. Épp a közel mult politikai küzdelem is beigazolta, hogy a vezető állásban levő bírák csak pártatlanságukkal őrizhetik meg a bírói függetlenségbe vetett rendületlen hitünket. Politikai vonatkozásoktól távol kell állani a bírónak, távol kell, hogy álljon tőle a törvényszéki elnök is. Hedry Lőrinc bírói pályája, előkelő és köztiszteltben álló egyéniségének multja minden tekintetben teljes bizalmat biztosít neki az igazság kereső közönség körében s kinevezetése általános megnyugvással fog járn.

Rákóczi szobor sorsjáték.

Impozáns emléket a fejedelemnek.

A gyűjtés betetőzése.

Rákóczi fejedelem kassai lovasszobrára már eddig közel 160 ezer korona gyűlt egy közadakozásból. Különösen a kisémberek hozták lelkes áldozatkészséggel a maguk szerény adományát s mondhatni, hogy ez a jelentékeny summa, a népnek a fejedelem emléke iránt hervadhatatlanul élő rajongásának gyönyörű tanúsága.

Rákóczinak emléket emelni! Ez a szózat első sorban a küzködő kisémberek szívében talált öszhangra. És jöttek az egy-két koronák, legtöbbször az illető adakozó összes fölös pénze! Hej, ha ilyen arányban adakoztak volna a hatalmasok, a gazdagok, a nagyok!

Azok az urak, majd csak a szoborleplezésen fognak pompázni a „notabilitások” számára fentartott puha, bársony zsölyékben, míg a nép, melynek filléreiből a fejedelem érc alakja időtlen-időig hirdetni fogja a népszabadság legideálisabb korszakát, a kordonon kívül fog szorongni. De ott a távolabb tömegben, ők mégis közelebb lesznek a fejedelemhez, mert szívük egybeforrott azzal az eszmével, melyet a szobor jelképez!

Mű legyen Rákóczi szobra! Nagy emlékéhez méltó lehet csupán! Hatalmas monumentális alkotás, mely a művészet nagyszerűségével, mindenkinek érthető nyelven hirdesse, ki nekünk a fejedelem! A rendelkezésre álló összeg egy kisebb szabású szobor felállítására elegendő, ám legalább még egyszer annyira van szükség, hogy Rákóczit méltón örökítse meg az ércemlék. Gerlóczy Béla, ez a lelkes és buzgó ember, nagyot és szépet gondolt ki, miként lehetne a még szükséges tőkét megteremteni.

Tervét közölte a vármegyei urakkal s ime ma délután a terv megindul a valóság útjára. Országos sorsjátékot rendez a vármegye, a kassai Rákóczi szobor javára. Ezt fogják ma délután megbeszélni, miután, mint jelentettük Wekerle engedélyezte 500.000 drb. egy koronás Rákóczi sorsjegy kibocsátását. Abauj-Torna vármegye nevéhez ezzel a ténnyel egy újabb babérvél fűződik. Ami társtörvényhatóságunk mindég segítségére siet Kassának, ha nemes és szép úgyról van szó.

A ma délutáni értekezleten fogják megbeszélni a Rákóczi-sorsjegy kibocsátásának módját. *Értesülésünk szerint legkésőbb szeptember végére már a sorsjegyek forgalomba kerülnek s a huzást jövő év márciusának idusán tartják meg és pedig a vármegye székházának nagytermében.*

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Fővárosi tudósítónk telefon jelentése.

A politika teréről.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, július 15.

A magyar miniszterek tegnap visszaérkeztek Bécsből. A kormány tagjai és a szakreferensek, kik eddig részt vettek a tárgyalásokban, szerdán ismét Bécsbe utaznak a tárgyalások folytatására.

Szupilo nyilatkozata.

Hevesebb harc, mint 48-ban.

Zágráb, jul. 15.

Tegnap tartotta Szupilo Ferenc a maga kerületében beszámolóját. A leghevesebben kikelt Magyarország ellen. Horvátország — mondotta Szupilo — a leghevesebb harcot fogja folytatni Magyarország ellen.

Ez a harc hevesebb lesz, mint az 1848-ki küzdelem volt. Horvátországban nem lesz addig nyugalom, míg a törvénytelenül Horvátországba becsempészett magyar nyelvet onnan ki nem pusztítják.

Schütz és társa

angol uri-szabók

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2. szám.

Nagy választék valódi angol szövetekben. Megérkeztek a legdivatosabb kelmék és szövetek. Rövid idő alatt készítünk uri öltönyöket.

Öngyilkos miniszteri tanácsos.

Budapest, július 15.

Lóskay Miklós nyug. kereskedelmi miniszteri tanácsos, ki Pápán élt nyugalomban, tegnap feljött Budapestre, fölment a kereskedelmi miniszterium negyedik emeletére és onnan az udvarra vetette magát. Végzetes tettét önkivületlen izgatottságában követte el. Benne Lóskay Gábor kassai vezérőrnagy édes apját gátlolja.

Véres szociálista gyűlés.

Budapest, július 15.

A keresztény szocialisták tegnap gyűlést tartottak, melyen a szociáldemokraták igen nagy számban jelentek meg. A két szociálista frakció összekapott, nagy verekedések támadtak. A rendőrség erre felszólította az elnököt, hogy a gyűlést oszlassa fel. De a keresztény szocialisták nem akartak távozni. A verekedés tovább folyt, a két tábor egymásra rohant. A rendőrség erélyes fellépésére egy Lukács nevű gyári munkás revolvért rántott elő és a rendőrrre lőtt. De nem talált. A rendőrség erre kardot rándott és attakot intézett a tömeg ellen. Számos véres sebesülés történt.

Összeütközött személyvonatok.

Pilsen, jul. 15.

Pilsen mellett két személyvonat összeütközött, 11 ember súlyosan megsebesült.

Merénylet Fallières ellen.

Páris, jul. 15.

A francia köztársaság elnöke elen tegnap revolverrel merényletet követtek el. Fallières hazafelé hajtatott a nemzeti ünnepélyről, mikor egy ismeretlen egyén az utcán két revolverlövést intézett az elnökre. A lövések nem találtak. A tettes elmenekült.

UJDONSAGOK.

— **A drágaság.** Éder Ödön polgármester e hó 16-án értekezletet hívott össze azon célból, hogy a drágaság megszüntetése felett tanácskozzanak. Az értekezleten nemcsak bizottsági tagok, hanem a társadalom köréből mindazok képviselve lesznek, kik az élelmi szerek drágaságának korlátozását tanácsokkal, egészséges eszmékkal támogatni tudják. A tanácskozás elé nagy érdeklődéssel nézünk s már eleve is a közönség elismerését tolmácsoljuk a polgármester ur előtt, hogy ebben az égető fontosságú kérdésben tette szólítja, akiknek cselekvő képességét ismeri.

— Az „Uttörő“. Dr. Fényes Samu és Zádor Pál hetilapja e héten dus és igen érdekes tartalommal jelent meg. A következő cikkek vannak benne: Kereszt és kard (Zádor Pál). — Turáni hangok (Kósa Miklós). — Istenes szabadgondolkodók (Dr. Fényes Samu). — A readingi tegyház balladája (Szébenyei József fordítása). — Gon-

dolatok a filozófia és a vallás köréből (W.) — Az elme felszabadulása. — Renovare (Szónyi). — Méltóságos szabadgondolkodás (Nagy Imre). — Regény. — Egyes számok 20 fillérért minden dohánytőzsdében kaphatók.

— **Az amerikai kivándorlási bizottság egy abauji taluban.** Az amerikai bizottság, melynek kassai látogatásáról már hirt adtunk, vasárnap délelőtt Puky Endre dr. slispán kalauzolása mellett megtekintette vármegyénk egyik községét. Az idő rövidsége miatt a megye felső részén fekvő egyik tót lakosu faluba látogattak el s ott az amerikaiakat meglepte, hogy a nép milyen rendezett viszonyok között él. Nem tudták megérteni, mi szükségé van ennek a népnek, mely otthon kevesebb munkával is jobban él, mint Amerikában, hogy a tengeren tul vándorolva szervezetet roncsoló, egészséget ölő munkának vesse magát alá. Mi megmondjuk, mi hajtja, kergeti népünket: a gyors és könnyű meggazdagodás képét eléje rajzoló ügynökök csábítása!

— **A népvándorlás.** A XX. század népvándorlásáról érdekes adatokat közöl a „Statisztikai Havi Közlemények“ most megjelent májusi füzeté: Az utlevélsztisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban májusban 20.559 utlevelet váltottak, 15.305-öt kivándorlás céljából, 5254-et pedig egyéb célból. Az utlevelekkel 18477-en vándoroltak ki. A kivándorlásra jogosítottak közül 14.064-nek az utlevele Amerikába szólt, 3864-e Romániába és 693-e Németországba. Az előző hónapban a magyar birodalomban 30.427, az előző év május hónapban pedig 16.783 utlevelet váltottak. A kivándorlási és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból május folyamán 16.739 ember vándorolt ki, 15.698 utlevéllel és 1041 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországra esett 2567. A kivándorlottak közül 14.964 ment Amerikába, 728 tulnyomóan Erdélyből Romániába és 613 Németországba. A tengerentulra kivándorlottak közül 7993-nak utlevele szól Fiuméra és 6187-e más kikötőkre. Fiumán át 5694-en mentek ki. Az 1906. év május hónapjához erősen növekedett a kivándorlás, amennyiben a mult év májusban 11.381 volt a kivándorlók száma. Az összes kivándorlottaknak 288 százaléka (4815) egyén volt magyar anyanyelvű. A visszavándorlottak száma 2724 volt. Az ujonnan életbeléptetett bevándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye eszerint a magyar birodalomban 2304 ember kapott engedelmet a letelepedésre. Közöttük tulnyomó volt az osztrák honos (956).

— **Elfogott tolvaj.** Vajda Károly többszörösen büntetett napszámos, ki 2 évi fegyházbüntetését mult év november havában töltötte ki s aki Kassán többrendbeli lopást követett el, az elmúlt éjjel belopódzott a Fő-utca 1. sz. Rozmann-féle házba, mely most építés alatt áll. A bedeszakázott uj bejáratot kibontotta és úgy hatolt be az udvarra, ahonnan egy ablakon keresztül a házban levő vaskereskedés segédjeinek a szobájába mászott. A szobából többrendbeli ruhaneműt és ékszert lopott el, de kijövet találkozott a házmesternével, aki a gyanus alakot a gyorsan előhívott rendőr kezébe juttatta. Valószínűnek tartják, hogy a városban több helyen elkövetett bemászós lopások is Vajda művei. A rendőrség ez irányban folytatja a vizsgálatot.

— **Kihágási krónika.** A rendőrség az elmúlt héten a következő egyéneket büntette meg: Köztisztaság elleni kihágás miatt 8 háztul. és 3 házmester 2 kortól 6 korig. — Tiltott visszatérés miatt Dafner János 10

és Geiger Mária 21 napi elzárás. — Landesmann Miksa f.-ruttkai bérlő, mert teljes tej gyanánt vizezett és lefőlözött tejet hozott forgalomba 100 korona pénzbírság. — Vasárnapi munkaszünet be nem tartása miatt Weinberger Ignácné szatócsnő 2 kor. — Adorján Mihály cseléd, mert helyéről megszökött. — Bodnár János cseléd, mert szolgálatát megtagadta, 6—6 napi elzárás és eltoloncolás.

— **Egy atléta tragédiája.** Egy touloni atlétát nyolc havi fogságra ítétek valami bűnért. Az atléta azonban nem akarta leülni a büntetést, miért is a rendőrség karhatalommal akarta elfogni. Az atléta erre elbarrikádozta magát lakásában s 24 órai ellentállás után, a rendőrség szemeláttára agyonlőtte magát.

— **Női zsokek.** Egy párisi emberbaráti intézményt, melynek tagjai a legelőkelőbb arisztokraták soraiból kerülnek ki, elnöksége útján azzal a kéréssel fordult Dürer Emil cirkuszigazgatóhoz, hogy egy nagyobb szabású ünnepség részére eszmét adjon. Dürer azt ajánlotta, hogy rendezzenek lóversenyt női zsokekkel a nyeregben. Az eredeti ötlet annyira megtetszett, hogy nyomban hozzáfogtak annak kiviteléhez. Dürer az összes impresszáriókkal érintkezésbe lépett, hogy az ősszel rendezendő lóversenyre szerződtessek a lovarnöket. A párisi őszi lóverseny valóságos világszennáció lesz.

— **Angyalcsináló orvos.** Stuttgartból jelentik, hogy Untertürkheim közelében tartóztattak egy csodaorvost és szülész, dr. Pfizenmeier-t többszörös magzatelhajtás és angyalcsinálás miatt. Pfizenmeier letartóztatása igen kinos feltűnést keltett, mert patienturája meglehetősen nagy volt és pontos följegyzései vannak az összes elvégzett műteteiről. A följegyzések igen előkelő hölgyeket kompromittáló adatokat tartalmaznak. A bűn ugy került napvilágra, hogy egy elzülött ember meg akarta zsarolni a csodadoktort, s mikor az nem adott neki elég pénzt feljelentette.

— **Tolvajfogó bomba.** Egy Beux nevű Ivoni tűzijátékgyáros azt tapasztalta, hogy raktárát állandóan meglópták. A gyáros erre különös és veszedelmes tolvajfogó eszközöz fordult. A tűzijátékszerkeket tartalmazó szekrényekbe apróbb dinamitbombákat helyezett el, hogy azok — mihelyt a szekrények ajtaját fessegetik — felrobbanjanak. A veszedelmes szer megtette hatását. Másnap mikor bement a raktárba, már ott találta a tolvajokat. Az egyik élettelenül, leszakított fejvel hevert a padlón, a másik pedig óriási sebbel eszméletlenül feküdt mellette. A bomba kitünően bevált.

Hirdetések.**Langue française. Nyári tanfolyam**

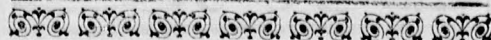
Kezdők és haladók, kik a francia nyelvet a nyári hónapokban elsajátítani akarják, jelentkezhetnek személyesen vagy levélileg Buée tanár urnál, Klobusitzky-utca 13 a. 12 óra-
kor délben vagy este 7—8 óra között.

Géplakatos, kovács és asztalos

tanulók

fölvétetnek Dokupil és Fenyves okl. gépészmérnök gépgyárában
Kassa, Vám-utca 15. szám.

Német nevelőnőt

sürgős belépésre keres egy intelligens családot. Cím a kiadóhivatalban.

≡ A ≡

R · O · Y · A · L

VENDÉGLŐBEN

vasárnap f. hó 14-től
kezdve naponta friss

PILSNERI ÖSFORRÁS

hordósör kimérése.

□ Rákóczi □ emlékkönyv.

Ézelőtt 1 kor., most 20 fill.

Cimlapján **II. Rákóczi Ferenc életnagyságu képével** (Lengyel Ede festőművésznek Abauj-Torna vármegye számára festett képe után.)

Tartalom:

Ahol Rákóczi megpihen. Irta: Lengyel Menyhért. — Centum gradamina Hungariae contra Germanos. Irta: Kerekes György. — Tegnap és ma Irta: Mihalik József. — II. Rákóczi Ferenc emléke Kassán. Irta: Révész Kálmán. — Rákóczi Holesiczban. Irta: dr. Fényes Samu. — Rákóczi temetése. Irta: Köves Károly. — Kassa meghódol II. Rákóczi Ferencnek. Irta: Szabó Adorján. — A rodostói temetés. Irta: Telepy Marcel.

* !! 17 diszes illusztráció !! *

Kiemelendők:

Rákóczi képe. — A kassai dóm. — Zrínyi Ilona. — Rákóczi felesége. — Zrínyi Ilona aláírása. — Az egykori Ferenczrendi templom külseje és belseje, ahol a fejedelem imádkozni szokott volt. — A Rákóczi templom, melyet Báthori Zsófia építtet, külső és belső képével. — Rákóczi két fia: József és György. — A fejedelem pecsétje. — Beresényi Miklós arcképe egykori festmény után. — Beresényiné Csáky Krisztina arcképe. — II. Rákóczi Ferencz Épitapluma. — II. Rákóczi Ferenc sarkofágja a székes-egyházi kriptában. — A kassai erődítés alaprajza és Kassa látképe 1617-ből.

Rákóczi emlékkönyv diszes kiállítású, kvart nagyság, 40 oldal terjedelmű.

Ézelőtt 1 K, most 20 fill.

Kapható a **NAPLO** kiadóhivatalában. Postán küldve 10 fillér postadíjjal több. Az ára bélyegekben is beküldhető.

Kiadó: Murányi József.

GANZ-FÉLE

villamossági részvénytársaság

kassai irodája: **KAZINCZY FERENC-UTCA 4. sz. 1. em.**
TELEFON: 328. (vagy: **BARKÓCZY-UTCA 5.**) TELEFON: 328.

Elvállalja bármilyen elektromos világítás és erőátviteli telepek és berendezések tervezését, kivitelét, azok szerelését, ellenőrzését, valamint meglévő berendezések átszerkesztését, továbbá magánházak és lakások villanyvilágítási berendezését. Mindennemű, az elektromos telepek és magánosok részére szükséges világítási és szerelési anyagok elárúsítása.

HALTENBERGER BÉLA

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosógyár Kassa.

LEGELŐNYÖSEBB

a függönyöket, szőnyeget, ruhákat tisztítás vagy festés végett a fürdőbe való utazás előtt küldeni be gyáramba. o hogy azok a t. felek távolléte alatt rendbe hozassanak. o
- A tisztítandó darabokat kívánatra háztól elhozatom. -

Teljes tisztelettel HALTENBERGER BÉLA

Felvételi üzletek: Kossuth Lajos-utca 3., Fő-utca Andrassy-palota.

o o o LELKIISMERETES MUNKA o o o

STEINER ADOLF és TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, KOVÁCS-UTCA 30.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapítva 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR ≡ **KORONA SÖR** ≡ **SOTÉT BAJOR-SÖR**

Legjobb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a sörfőzde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfőzde söre méretik ki.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA